

УДК: 368.97

Пономарьова О.Б.
старший викладач кафедри фінансів
суб'єктів господарювання та страхування
Університету митної справи та фінансів

Марченко А.О.
студентка
Університету митної справи та фінансів

Романько В.Ю.
студентка
Університету митної справи та фінансів

РОЛЬ СТРАХУВАННЯ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

THE ROLE OF INSURANCE IN THE FIELD OF INTERNATIONAL TOURISM

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено сутність страхування у сфері міжнародного туризму. Визначено динаміку міжнародних відвідувань різних регіонів, а також показано розвиток туризму у світі. Проаналізовано показники страхування у сфері туризму українських провідних страхових компаній за 2016-2017 рр. Визначено роль міжнародного страхування туризму, а також шляхи удосконалення туристичної діяльності в Україні.

Ключові слова: страхування, міжнародний туризм, страхова премія, ВВП, страхова компанія.

АННОТАЦИЯ

В статье исследована суть страхования в сфере международного туризма. Показана динамика международных посещений различных регионов, а также показано развитие туризма в мире. Проанализированы показатели страхования в сфере туризма украинских ведущих страховых компаний за 2016-2017 гг. Определена роль международного страхования туризма, а также пути совершенствования туристической деятельности в Украине.

Ключевые слова: страхование, международный туризм, страховая премия, ВВП, страховая компания.

ANNOTATION

The article discussed the essence of insurance in the field of international tourism. The dynamics of international visits of different regions is determined, as well as the development of tourism in the world. The insurance indices of Ukrainian leading insurance companies for 2016-2017 are analyzed. The role of international tourism insurance and ways of improvement of tourism activity in Ukraine is determined.

Keywords: insurance, international tourism, insurance premium, GDP, insurance company.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день страховий ринок розвивається швидкими темпами у всьому світі, тому усі види страхування є популярними та необхідними. Разом з цим розвивається і сфера міжнародного туризму [3]. Під час будь-якої подорожі є місце непередбачуваним ризикам, які необхідно мінімізувати. Безпека фізичного та морального характеру є головною задачею суб'єктів індустрії туризму. Дана тема є актуальною, тому що туристична діяльність за умов сучасного розвитку неможлива без страхування, оскільки є високо ризикованим видом бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання страхування міжнародного туризму досліджується великою кількістю закордонних

та вітчизняних фахівців, зокрема: Н.В. Михайлова, В.В. Карцева, Д.Р. Абрамітова, В.Е. Ірицяк, Є.І. Васильченко та інші.

Мета статті є аналіз міжнародного ринку у сфері страхування туризму, визначення ролі страхування та оцінка динаміки одержання страхових полісів у сфері міжнародного туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день виїзд закордон неможливий без страхового полісу.

Страхування в туризмі – система взаємозв'язків між страховою компанією і туристом по забезпеченню захисту життя, здоров'я та майнових інтересів громадян під час туристичної подорожі. Даний вид страхування в Україні підкріплений Законом України «Про туризм», щодо безпечного перебування туристів на території України і зобов'язує органи влади та суб'єктів туристичної діяльності розробити комплекс заходів з безпеки туристів.

Також діє міждержавний стандарт (ГОСТ 28681.1-95) «Туристично-екскурсійне обслуговування», який передбачає порядок проектування туристичних послуг, включаючи розгляд можливих ризиків, які можуть викликати негативні наслідки і спричинити шкоду здоров'ю туриста та його майну.

Існує світова організація туризму, ЮНВТО (United Nations Tourism Organization, UNWTO), яка займається збором статистичної інформації у сфері туристичної діяльності в розрізі окремих країн. За даними барометру організації, кількість міжнародних туристів у всьому світі у 2017 році збільшилась на 7%. Цей результат є найкращим за останні 7 років.

Проаналізувавши таблицю, можна сказати, що показники по Європейському регіону є найвищими серед усіх заданих і, на відміну від інших, динаміка є вищою. Найбільша частка туристів спостерігається у Європейському регіоні та динаміка міжнародних відвідувань є позитивною. У середньому з кожним роком кількість туристів збільшується на 30,3 млн. осіб.

Позитивна динаміка відвідувань спостерігається також в інших регіонах, однак в Африці показник 2015 року скоротився на 1,6 млн. осіб у порівнянні з відповідним показником 2014 року.

Загалом у світі міжнародний туризм прогресує з кожним роком, про це свідчать дані діаграми 2.

Розглянемо прямий вклад подорожей і туризму у ВВП в усьому світі з 2016-2017 рр. за регіонами.

У відношенні до ВВП найвищий показник серед зазначених регіонів у 2016 році спостерігався у Європейському регіоні (696,5 млрд. дол.), але вже у 2017 році цей показник зріс до 760,1 млрд. дол. і став другим у рейтингу.

У 2017 році найпопулярнішим місцем для подорожей став регіон Азії та Тихого океану.

Якщо дивитись на загальну картину, спостерігається тенденція росту міжнародного туризму.

Спираючись на дані міжнародної організації ЮНВТО та на законодавчі акти, можна сказати, що страхування саме в туристичній сфері є необхідним гарантом безпеки туриста закордоном. Це пов'язано з тим, що з туристом може трапитись ряд непередбачуваних ситуацій, зокрема [4]:

- травматизм (причини – складний рельєф місцевості, зсуви, сходження лавин та інші атмосферні і природні явища);
- небезпека транспортування (транспортні засоби є джерелами підвищеної небезпеки);
- навколишнє середовище (температура повітря, вологість, опади, перепади тиску);
- інфекційні захворювання, харчові отруєння;
- інші ситуації (ультрафіолетове випромінювання, хімічні фактори, неухважність).

На основі вище наведених даних, можна зробити висновок, що з ростом туризму виникає необхідність страхування у туристичній сфері. Тому варто розглянути динаміку страхових внесків та премій щодо страхування туристичних ризиків в Україні на загальній основі.

За даними Міністерства фінансів України на першому місці серед страхових компаній за страховими преміями опинилась компанія «VUSO» (48 596,10 тис. грн.). Дана компанія існує на страховому ринку України понад 15 років та є однією з провідних компаній держави. Виходячи з цього, можна стверджувати, що

вона є надійним гарантом безпеки. Однак, у порівнянні з відповідним показником 2016 року спостерігається зниження страхових премій.

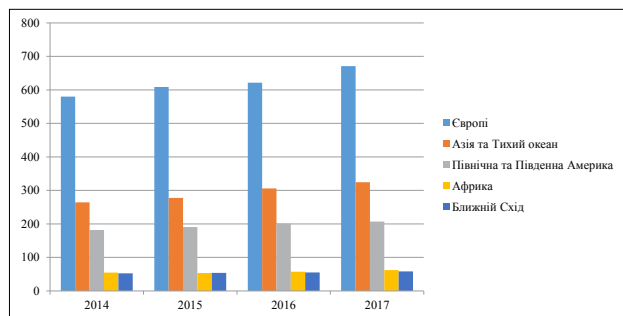

Рис. 1. Динаміка відвідувань світу по регіонам, 2014-2017 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [2]

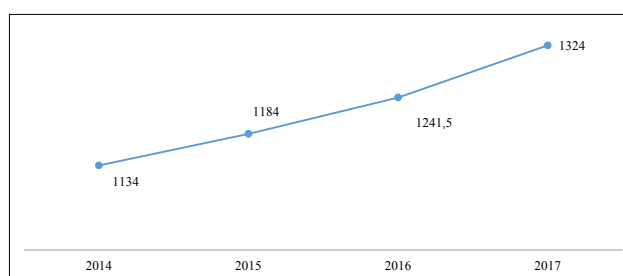

Рис. 2. Динаміка міжнародного туризму у світі, млн. осіб.

Джерело: побудовано авторами на основі [2]

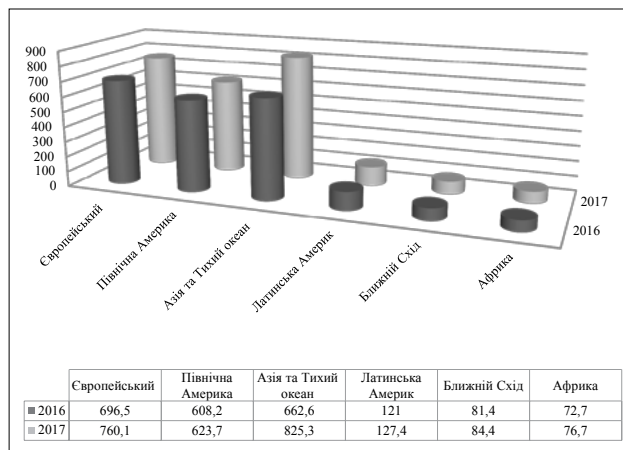

Рис. 3. Прямий вклад подорожей і туризму в ВВП в усьому світі за регіонами, 2016-2017 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [2]

Таблиця 1

Динаміка міжнародних відвідувань за регіонами, млн. осіб.

Регіон	2014	2015	2016	2017
Європа	580,2	608,6	621,4	671,1
Азія та Тихий океан	264,3	277,6	306,1	324,5
Північна та Південна Америка	181,7	190,6	201,1	207,1
Африка	54,9	53,3	57,6	62,2
Ближній Схід	52,4	53,9	55,3	58,1
Разом	1134	1184 (+4,4%)	1241,5 (+4,8%)	1324 (+6,6%)

Джерело: побудовано авторами на основі [2]

Таблиця 2

Динаміка страхових премій провідних страхових компаній України у сфері туризму, тис. грн.

Назва компанії	Премії на 30.06.2016, тис. грн	Премії на 30.06.2017, тис. грн	Темп приросту, %	Рівень виплат на 30.06.2017, %
VUSO	71 316,50	48 569,1	-31,9	24.00%
Страхова група «ТАС»	30 725,54	21 507,97	-30,0	22.00%
Провідна	15120	16 304,7	+7,8	36.00%
АХА Страхування	21280	11 594	-45,5	60.00%
Універсальна	10250	11 215,7	+9,4	17.00%
Інго Україна	15332	8 280,5	-46,0	42.00%
Глобус VIG	11377,18	6 992,6	-38,5	4.00%
Українська страхова група	5343,08	2 934,3	-45,1	28.00%
ПРОСТО – страхування	612,4	825,3	+34,8	22.00%

Джерело: побудовано авторами на основі [1]

Найбільших втрат зазнала компанія «Інго Україна». Кількість страхових премій у 2017 році у порівнянні із 2016 роком скоротилась на 46%. Даний показник є максимальним серед даної вибірки.

Зазначимо, що такі компанії як «АХА Страхування» (-45,5%) та «Українська страхова група» (-45,1%) також мають від'ємний приріст страхових премій у 2017 році.

Найменшої шкоди зазнала компанія «Глобус VIG», яка опинилась на 7 місці у рейтингу за страховими преміями та виплатами. Лише 4% внесків було виплачено з настанням страхових випадків.

Зазначимо, що обсяг страхових премій у 2016 році майже за всіма компаніями був вищим за показник 2017 року. Винятками є такі компанії: «Провідна», «Універсальна». Компанія «ПРОСТО – страхування» має максимальний приріст страхових премій (+34,8%).

Такі коливання страхових премій пов'язані насамперед з частотою подорожей громадян, а також із вкладами в інші сфери страхування.

Висновки з проведеного дослідження. Результати аналізованої теми показали, що страхування у туристичній сфері є важливим елементом як економіки, так і безпеки туристів в цілому. За наведеними даними спостерігається стрімкий розвиток туризму як у світі, зокрема в Україні. Динамічний розвиток туризму потребує страхування у даній сфері.

На сьогоднішній день найпопулярнішими місцями для відпочинку та туризму є Європейський регіон, а також Азія та Тихий океан. Вони займають найбільшу частку як ВВП країни, так і частотою відвідування.

Проаналізували показники українських провідних страхових компаній у туристичній сфері. Можна зробити висновок, аби страховий бізнес надалі мав стрімкий розвиток туризму, держава повинна втрутитись в сферу культурного розвитку. Це дасть змогу зробити більший вклад в економіку країни, розвиватись страховим компаніям за рахунок страхових премій та у подальшому гарантії надійнішої безпеки своїм страхувальникам.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Рейтинг страхових компаній: туристичне страхування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/insurance/company/tas-insurance>.
2. Статистичні дані щодо розвитку міжнародного туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.statista.com/topics/962/global-tourism>.
3. Абрамітова Д.Р. Розвиток страхування туризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%B4%D0%BE%D0%BC/Downloads/VUABS_2013_1_22.pdf.
4. Кифяк В.Ф. Безпека туризму та страхування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/kyfjak_11.htm.